

Obsesif Kompulsif Kişilik Bozukluğu: En Sık Görülen Kişilik Bozukluğu

Toplumun yüzde 4,32'sinde görülüyor, çoğu zaman fark edilmeden.

Volkert ve ark. (2018), The British Journal of Psychiatry

Katılık, Bir Kişilik Örüntüsü Haline Geldiğinde

OKKB, DSM-5-TR ölçütlerine göre en az dört bulgunun bir arada görülmesiyle tanımlanır: düzen, kontrol ve mükemmeliyetçilik ihtiyacı, esnekliği ve işlevselliği bozacak kadar baskındır.

Düzen ve Kurallar

Ayrıntılara, listelere ve programa öyle bağlanılır ki işin asıl amacı gözden kaçır.

Mükemmeliyetçilik

Standartlar öyle yüksektir ki görev çoğu zaman bitirilemez.

Aşırı İş Adanmışlığı

Boş zaman ve ilişkiler, iş ve verimlilik uğruna geri plana atılır.

Katılık ve İnatçılık

Değerler ve yöntemler konusunda esneme payı neredeyse yoktur.

Pinto, Teller & Wheaton (2022), FOCUS: The Journal of Lifelong Learning in Psychiatry

OKB (obsesif kompulsif bozukluk) ile OKKB, isim benzerliğinden dolayı sık karıştırılıyor. Aralarındaki bağ örtüşmekten çok birlikte görülmedir.

%25

OKB tanısı olan bireylerin yaklaşık dörtte birinde OKKB de birlikte görülüyor; bu oran diğer kişilik bozukluklarından belirgin biçimde yüksek.

Pozza ve ark. (2021), Harvard Review of Psychiatry

OKB ve OKKB'yi birbirinden ayıran, isimlerindeki benzerlik değil, altta yatan mekanizmadır.

Obsesyon Yok

OKKB'de, OKB'deki gibi istenmeyen ve rahatsız edici saplantılı düşünceler görülüyor.

Egosintonik Örüntü

Kişi kendi katılığını çoğunlukla sorun olarak görmüyor; OKB'deki belirtiler ise kişiyi rahatsız ediyor.

Aşırı Öz Kontrol

DeneySEL ölçümlerde OKKB'de ödölü erteleme kapasitesi, OKB'den ve sağlıklı kontrol grubundan belirgin biçimde yüksek bulundu.

Pinto ve ark. (2013), Biological Psychiatry · Pinto, Teller & Wheaton (2022)

Klinik gözlemler, OKKB'nin herkeste aynı görünmediğini, birbirinden farklı iki örüntüde ortaya çıkabildiğini gösteriyor.

Kontrolcü Tip

Kurallara sıkı sıkıya bağlı, öfkeli, çevresini yönetmeye çalışan görünüm.

Kaygılı Tip

Karar vermekte zorlanan, erteleyen, kendini sürekli eleştiren görünüm.

İşlevsel Yük

Tedavi arayan gruplarda, sınırda kişilik bozukluğuyla birlikte, kişilik bozuklukları içinde en yüksek ekonomik yük ile ilişkilendiriliyor.

Pinto, Teller & Wheaton (2022), FOCUS

SANILAN

BULUNAN

OKKB, OKB'nin hafif ya da kişiliğe yerleşmiş hali

Ayrı bir mekanizma: obsesyon yok, aşırı öz kontrol var

Yüksek standart kişiyi başarılı ve tatmin olmuş kılar

Mükemmeliyetçilik, DSM-5-TR ölçütünde işi bitirmeyi zorlaştıran biçimiyle tanımlanıyor

Katılık bilinçli bir tercih, kişi değiştirmek istemiyor

Kişi bunu çoğunlukla sorun görmüyor; bu da farkındalığı zorlaştırıyor

Pinto ve ark. (2013) · Pinto, Teller & Wheaton (2022)

Bu örüntü klinikte soyut kalmıyor, günlük hayatın üç alanında somutlaşıyor.

İşte

Görev asla yeterince iyi olmuyor, tamamlanmadan yeniden gözden geçiriliyor.

İlişkide

Esneme beklenen anlarda bile kurallardan taviz verilmiyor; bu örüntü düşmanca ve baskın bir ilişki tarzıyla ilişkilendiriliyor.

İşlevsellikte

668 hastayla yürütülen karşılaştırmada OKKB, şizotipal ve sınırda kişilik bozukluğuna kıyasla daha az işlevsel bozulmaya yol açıyor; çalışmanın genel sonucu ise kişilik bozukluklarının bütünü majör depresyondan daha fazla bozulmayla ilişkili.

Pinto, Teller & Wheaton (2022) · Skodol ve ark. (2002), American Journal of Psychiatry

- 1** Bilişsel davranışçı terapi (BDT) ilk sıradaki seçenektir; açık uçlu bir çalışmada katılımcıların yüzde 83'ünde belirgin belirti azalması bildirildi.
- 2** Mükemmeliyetçiliğe odaklı grup BDT'nin kaygı ve ruminasyonu (aynı düşüncenin döngüsel tekrarı) azalttığı, bekleme listesi kontrollü küçük bir randomize çalışmada bildirildi.
- 3** Tek randomize kontrollü ilaç çalışmasında fluvoksamin, plasebodan anlamlı derecede üstün bulundu.
- 4** Kabul ve kararlılık terapisi (ACT) ile radikal açık diyalektik davranışçı terapi (DBT), sınırlı veriyle de olsa umut verici bulundu.
- 5** Başvuruda düşük kaygı ve depresyon düzeyi, tedaviye daha iyi yanıt öngörüyor; desteğe erken başlamak bu yüzden önemli.

Pinto, Teller & Wheaton (2022), FOCUS

KAYNAKLAR

Volkert J, Gablonski TC, Rabung S (2018). Br J Psychiatry, 213(6), 709-715.

Pozza A, Starcevic V, Ferretti F ve ark. (2021). Harvard Review of Psychiatry, 29(2), 95-107.

Pinto A, Steinglass JE, Greene AL, Weber EU, Simpson HB (2013). Biological Psychiatry, 75(8), 653-659.

Pinto A, Teller J, Wheaton MG (2022). FOCUS, 20(4), 389-396.

Skodol AE, Gunderson JG, McGlashan TH ve ark. (2002). American Journal of Psychiatry, 159(2), 276-283.

Katılık Bir Karakter Özelliği Değil, Kaybolan Bir Esnekliktir.

Sizi tanımlayan mı, yoksa sizi yoran mı?